

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (a' moszka trónörökös magyar huszárezred tulajdonosa és sz. István-rend nagykeresztése; előléptetések; szatmár-megyei közgyűlési határozatok; brassó-oláhországi kereskedő társaság; Butler gr. jótékonyága; b.-komlói jótévközlő intézkedés; pesti magyar színházi részvényes társaság közgyűlése; Csepel szigeti hírek; újabb áldozatok a' Komárom megyei dologházra; dunagőzhajózási társaság (vége); különféle 's a' t.) Amerika (az északamerikai követház határozatai a' határszéli háboru ügyében: 's a' t.) Spanyolország (Maroto 13 főhaditisz- tet lövet agyon 's a' trónkövetelő árulónak nyilatkoztatja őt és hivatalától megfosztja; 's a' t.) Belgium, Hollandia, Oroszország, Gabonár.

Magyarország és Erdély.

Ó cs. 's ap. kir. felsége az orosz trónörökös Geramb b. huszárezred legfőbb tulajdonosa a' sz. István-rend nagykeresztésévénevezni méltózt.

Ó cs. 's ap. kir. felsége megengedni méltóztatott, hogy különös képező intézetek föllállításáig a' katonai határszállon évenként 5 határőrségi ifju küldessék Graetzbe 200 forintnyi segélypénzzel, hol három évig tanulván, egyéb tárgyak közt a' mező gazdaságban is nyerendnek oktatást. Ugyane' célra, szinte ő föls. engedelméből, a' határőrségi ifjak számára egy külön tanító nyerend alkalmazást Graetzben, melly állomásra St o p f e r Mátyás kapitány van kinevezve. —

A' m. kir. udv. kamra Spány Antal selmezi ellenörködő sómázsamestert ugyanott sóárnokká; helyébe Hlavathy Aloiz vágújhelyi ellenörködő sómázsamestert; 's pécsi és újvidéki sópajtaörökké Zapf Eduard pécsi sóhivatali gyakornokot 's Vogel Károly sopronyi sóad-fő- ügyelőt alkalmazá. Kam. tud.

A' magy. nemz. tudom. Akademia négy nap közben két érdemes tag- ját veszté el: ugyanis f. évi mart. 7kén Horvát Endre alesperes, pleb., győr-megyei bíró, akad. rendestag, Zircz és az Arpadias (1832ben 200 arany jutalommal koszorúzott hősköltemény) szerzője Pázmádon Győr mellett földi pályája 61 évében hunyt el; — Pesten pedig mart. 11én gattájai Gorove László több megyei bíró, akad. l. tag 's egyár hét előtt a' m. Akademia magpénzeit ezer pengő forint alapítvánnyal nevelte hazánkia ideglázban szenderült jobblétre Pesten munkás és példás életének 59kében. Kora halálát ez utóbbinak ns lelkü hitvese Rác Mária, Veron (Bicskei Lajos pestmegyei szolgabíró) nagyreményü István fia, (ki atyja példáját követve jutalomkérdést szándékozik föltenni egy gazdaságot tanító népkönyvre) Anna és Konstantia leányai; 's Gorove Lajos és Károly testvérei mélyen kesergik. Vesztés a' temesi bánagra nézve is véletlen elköltözte, hol több rendü szóbeli nyilatkozata szerint gazdasági egyesületet is tervezett létrehozni. Földi maradványait a' pesti belvárosi szentegyház sírboltja pihenteti. Béke mindkettőnek hamvadó tetemeire!

A' pesti magyar színház fentartására összeállt részvény-társaságnak, az 1837iki június 1ső napján költ alapterve 6ik pontja értelméhez képest f. hó 17kén délelőtti 10 órakor ns Pest megye udvarháza nagyobb ter- mében tartandó nagy gyűlésére a' t. cz. részvényesek tisztelettel megkér- nek. Költ Pesten az igazgató választmányának 1839 mart. 6ikán tartatott üléséből a' választmányi jegyző által. —

A' Gazdasági-Tudósítások' Vldik vagy f. e. 1ső füzeté a' sajtót elhagyá. Tartalma: I. A' bérnök (farmer) Angliában. Tóth Istvántól. II. Faultvényekről, Simon Páltól. III. Tengeliczi rajfjog kosár, Csapó Dánieltől. IV. Javitott módja a' réti szénakészítésnek, T. V. Lenese- és borsótermesztéséről, Zsarolányi Márton Ferencztől. VI. Arrakacs honosítá- sáról, Szenczy Imre. VII. Sárgadinnye-termesztésről, Vörös Józseftől. É- r- t- e- s- i- t- ő. Hivatalos. 1. Új részesítők. 2. Alapítványok. 3. Egyesületi tisz- t- v- á- s- t- a- s. 4. Pénztár állapotja. 5. Fiók-egyesületek. 's a' t. Nem hivatalos. 11. Pécsi selyemtenyésző Egyesület rendszabályai. Vegyes tárgyú közlemények. 12. Különféle földnemek 's asanyai trágya-állományok befolyása a' tenyészsére. 13. Zsizsikről. 14. A' löhere-'s egyéb mag esirázó erejének próbája. 15. Löhere petrezsennel. 16. Új takarmány-növény. 17. Rozs-takarmány. 18. A' mező befolyása a' gyapjura. 19. Mint kell a' kolompér esirázását akadályoztatni. 20. Fagyott kolompér. 21. Abaca. 22. Czukorgyártás Magyarországnak. 23. Miért veresedik meg a' repce. 24. Telivérrel. Az egész füzet 96 lapra terjed. A' IIIik cikkely világításul egy csinos kömetszetü tábla van hozzá melükelve. Hogy tehát t. előfizetők fizetéseiket minél előbb átvehessék, azon tiszteit ha- zafiak, kik előfizetések gyűjtésul közremunkálásukat elvállalni szivesek va- lának, méltóztatassanak az iverken aláírottak számát és neveit alulírtok küldeni (lakása zöldfauteza 373 sz. a.) az aláírási iverket továbbad is megtartván. Ezen folyamatra még mindig előfizethetni azon tiszteit hazafiaknál, kiknek neveik külön hirdeményekben közöltettek; az óta pedig Fejér megyében Varga Lajos, 's Győr megyében Jankó István táblab. 's urad. ügyész urak sziveskedtek e' tárgyban segélykezet nyújtani. Költ Pesten mart. 12én 1839. Kacsokics Lajos, s. k. gazd. egyesületi titkok.

N. Károly febr. 19én: Szatmár megye közgyűlése f. e. febr. 18kán kezdődévtöbb tárgy közt nevezetes volt a' f. szatmári káptalan által nyert oklevél közönségesítése, mi szerint az utóbbi orsz. gyűlési törvény- nél fogva már ezután ott is, mint más szabadítékos káptalanoknál minden törvényes lépésre megkívántató teljeshitelü helyet nyertünk. E' gyűlés alatt is többször feljajdult termünk a' több megyéből érkezett 's Kól- csey hunytát gyászoló fájdalom viszhangjaitól. Erzákenyül sajtó volt hal- lani azon egy 's közös fájdalom különböző kitérésait, 's az irigység is kénytelen itt megvallani, hogy még is nagy ember volt. — A' Szat- má- r- megyei gazdasági egyesület aláírásívet nyitá meg egy olajútó malom-építésre, háromszáz 20 pengő flos részvény határoz- tatott. Egy terv bemutatott ugyan hat lóhuzással, három három vál- toztatva, de még nem bizonyos 's elhatározva nincs, gőz vagy állati erő fogja-e mozgásba hozni? Helyeül Szatmár város, vagy össze nem fér- hetés esetén más hely, de minden esetre a' megye közepén fog hatá- roztatni. Olvastatott egy jeles értekezés is a' buzaüzögről, ovószérül a' búza beoltása ajánlatik oltatlan mézszel 's párluggal. Felhozatik azon értekezésben az is: hogy egyáltalában a' nagyon jól kiszáradott, 's így az ó búza -vetés rendszerint üszögös nem szokott lenni. — Itt a' hó és

színüt, mint írtuk, muló félben van. A' gabnafajok ára egy kicsinyt emel- kedni kezdé, de az utak felbomlásával hihetően ujra pangás áll be. Egy köből tisztabúza 7—8 forint, rozs 4 f. 30—40 kr., tengeri 4 fr., bab 3 fr. Egy iteze gabnapálka kolompérral vegyítve 13 kr., tiszta gabonapá- linka 16—18 kr.

Ráczekevi vagy Csepel szigeti lakosok állapotjáról a' tudniva- gyó emberszerető közönséget azzal nyugtatjuk meg, hogy a' Duna jege február 18kán nehezen, de még is kár nélkül, takarodott el. Mindazal- tal minden baj és félelem nélkül nem lehetünk. Aggodalmunkat nevelé az elindult de felakadt jégtorlások miatt hirtelen növekedő víz (melly itt a' mult évinél csak három lábbal volt kisebb) mind ezen nagy víz daczára is erős jegünk keményen állott, és közszereteté járásbeli főbíránk Mis- key Imre ur által már azelőtt jó karba helyezett 's őrangyalkint védő töl- tésinket a' többszöri elindulás által rájuk nyomuló jég és víz több helyen keresztül szakította. De ennek fáradhatlan szorgalommal ellenállott me- gyei előgondoskodásbul ide küldetett Jankovich Sándor szolgabíró, ki éjét napallá fordítván, a' munkásokat szünteleni jelenlétével buzdította, 's így a' következtető nagyobb veszélytől bennünket megmentett. Neki köszönhetik a' víznek igen kitézött Lóré helység lakosi is jobb állapot- jokat, kiket a' jó rendelkezéseken kívül több mázsa hússal saját költségén el- látni szives volt. Miért is e' buzgó tisztviselőnek halánkat a' közönség előtt kijelenteni szoros kötelességünknek tartjuk.

Bánát-Komlós, febr. 13dikan: Ki bármely ágát a' hazai ne- velésnek áldozatokkal elősegíteni törekszik, 's ki nemesak hazafini kar- ral öleli, hanem emberszerető kebellet is éleszi a' közjót, az a' társa- sági jölet ezen egyetlen gyökerét ápolva, használ a' honnak, 's ezzel a' nevelés javában részesített ember- 's polgártársai földi és égi üdvét eszközli. Ily szempontra kell méltatni ama' nemes és példás vetélkedést, mellyel egyfelől nagy sz. miklósi Nákó János tlbíró, másfelől az ő rendes meghatalmazottja skribestyei Rigyicsky Páltbíró uu. a' Rukavina gyalogezred növendékei intézete iránti verseny jótékonyágban egymást nem utólag hanem meghaladni törekszenek annyira, hogy nehéz meg- különböztetni, mellyik közülök ebben a' másiknak elő- vagy utánképe. Ismeretes ugyanis lapjainkból, hogy nagy sz. miklósi Nákó János ur a' még 1828ban az érintett intézetnek ingyen szállásul adott, nagy sz. miklósi roppant curialis épületét és udvarát 1835ben annak ujra két évre és azután továbbra is átengedve, ugyan ekkor skribestyei Rigyics- ky Pál ur azon intézet minden növendékeit saját költségén tetőtől talpig ruhával ellátva; most megint Nákó János ur azon szállás átengedését 1840k évi aprilis utóljaig kiterjesztvén, Rigyicsky Pál ur f. hó 10kén b.-komlói nagy vendégfogadóban ismét saját külön költségén tánezmulat- ságot adott, mellynek egész jövedelmét ugyanazon intézet javára aján- lotta. Erre a' kedvetlen idő ellenére is számos vidéki vendég jelent meg, részt veendők az illy üdvös célra szánt vigalomban. A' 8 és 9 óra kö- zött egybegyülekezett társaságnak a' terem kinyilván, meglepő és a' ha- za atyja iránti szent érzést is buzdító jelenet vala, midőn a' padlatig fel- nyúlt atlátszó oszlopokon nyugvó ív alatt ő cs. kir. felsége legújabb ecse- tül pompás mellképe, szeszlanggal és ez ívet környező magyar és német felírásokkal ragyogtatva, egyszerre szembeötlött 's e' közben az „Isten tartsd meg Ferdinand királyt 's a' t.“ a' hangászkar kíséretében megzen- dült, köz lelkesüléssel fogadtatván a' meglepetés, ennek fényinél és a' viasz bővilágánál a' multság — az ünnep szerzője menév példaul elő- vitor kedvvel reggeli 4 óraig tartott, mellyben a' katonai növendékek is ré- szesültek, magokat illedelmes komolyságu csinos tánczaikkal kedveltetvén.

M. Várhely, febr. 20án: Butler János gr. ur a' testvér, magyar haza előtt annyira ismeretes hazafiságának újabb bizonyosságával szerencsétlété kis hazánkat 's különösen szekely nemzetünket. A' tisz- telt gróf ur ugyan is, nagyeresei Toldalagi Zsigmond gróf urhoz, mint a' makfalvi nemzeti iskola kormányzására a' refor. fő consistorium által kinevezett biztosság elnökéhez, intézett levelében 5000 váltó ftot ígért a' nevezett nemzeti iskola (szép reményü rendeltetéséhez képest még mind esekély) tőkéje öregbítésére, az által kívánván segíteni azon in- tézet virágzásra jutását, mellynek közelebb célja, alkalmat nyujta- ni azon szekely gyermekek értelmi 's erkölcsi fejlődésire, kik szegény- ségök miatt országos nevelő 's tanító intézetekben nem tehetnek szert a' műveltség azon fokára, melly a' szekely nemzet erőtéljes fiait a' haza re- ményevé 's a' trón győzhetetlen bástyaivá idomíthatná. Köszönet Butler János gr. urnak minden emberbarát nevében az emberiség érdekében tett szép áldozatért, köszönet minden hazafi nevében a' magyar hazafiság ezen meglepő példajaért, mellynek tündöklő érdeme, a' két magyar ha- za érdeke közösségének mind két testvért boldogítani egyiránt kész in- dulat által tanusított értésében áll; köszönet minden erdélyinek nevében, az atyafisági rokonság szebb jövendőt ígérő elismerésért; végre köszö- net minden igaz szekely nevében, a' még eddig főleg csak lefolyt szá- zadink tükre segedelmével felfogható reménység, illetén méltánylá- saért!! (E. H.)

Brassó febr. 19ikén: Mult évben több lelkes fia ns Háromszéknek egyesülvén, az Olton tutajokat küldének Oláhországba; de mindeddig azon tutajozás jó vagy rossz következtését a' nagyérdemű közönséggel adatok hiánya miatt nem közölhetők: most azonban annak megfelelőleg, ugyanazon vállalkozóktól egy kereskedési terv érkezék kezünkbe, mely minden esetre a' valóban merész kezdet sikerültét valósítja. Mi kedves kötelességünknek tartjuk azon tervet, ugy a' mint kezünkbe jött, a' nagy érdemű olvasó közönséggel annyival inkább közölni, mivel tudunkra ez az első kereskedési vállalat, mely a' ns székely nemzet keblében keletkezék. A' terv szórul szóra ez: Levén olyan articulások, melyek Erdélyből kivihetők, és a' melyek nélkül az oláhországi 's bulgáriai dunamelléki környékek szükölködnek, mint p. o. vas, üveg, fenyűfa, asztalos-munkára alkalmas deszkák 's több e' félék, melyek a' kereskedők előtt ismeretesek, és a' melyek eddigelő szárazonigen nagy költséggel és sok bajjal vitettek azon helységekre: ezeket, 's minden illy nemű portékákat, melyeket eddigelő Erdély részszerint adott, részszerint a' szárazon való vitel költséges volta miatt nem adhatott, szárdékok alulirt az Olt vizén beköltöztetni azon ígérettel, hogy a' minek eddigelő mázsáját tíz váltó forintért vitték Brassótól Gyurgyóig, annak mázsáját öt váltó forintért, és így felírt mint eddig fogja kézbe szolgáltatni. Csupán azíránt kívánna biztosítást: mik lennének mind azon articulások, melyek Gyurgyóba, Rustukon, Braílában vagy Galacson szüksegések levén, Erdélyből volna kaphatók? azok közül midenikből külön külön egy évre, hová, és mennyi kívántatnék? és már a' vízi szállításnak olesőbb voltát látva, mindenik articulushoz mázsáját mennyibe vennék be? És ezen kérdésekre megnyugtató biztosítást úgy ohajtana, hogy arra magokat elszánt kereskedők Gyurgyóban vennék által nemcsak az oda szüksegéseket, hanem a' távolabb kelendőket is, és a' további haszon övék lenne. A' fizetést nem előbb mint a' Gyurgyóban való általadás után kívánna, még pedig ha lehetne, csak Wechsellel, miért készpénzt Brassóban kaphatna. Ha így nem lehetséges, a' pénzt ott is elfogadja. A' fenirtakból kifolyó articulások felett kívánna biztosítást arról is, hogy szép épületre való fenyűfának mi lenne ölszám szerint árok? mennyi kívántatnék? a' széles, asztalosok kezében való deszkák három, vagy harmadfél öl hosszúságban hasonlag mit érnének? és mennyi kívántatnék? mert mind ezek kézhez szolgáltatásában hiba nem lenne. Bartha Károly mpr. Az egész haza pártolása, áldás és siker koronázza ezen tervet! (E. Hirl.)

A' Komárom megyei javító-dologházra gyűlt áldozatok folytatása: Nm. Kopácsy József, országunk primása 250, ft. veszprémi káptalan 50, m. Széchenyi István gr. 100, m. Hoyos Erneszt gr. 40, fm. Brezenheim Ferdinánd hg 200, nm. Vulkán Sámuel n. váradi görög n. e. püspök 62 ft. 30 kr, m. cziferi gr. Zichy Károly 100, nm. Pyrker László egri patriarcha-érsek 120, egri káptalan 200, m. Lonovics Józ. esanádi püspök 100, ft. esanádi káptalan 60, ft. fehérvári káptalan 54, f. győri káptalan 84, m. Kovács Tamás sz. mártóni főapát 200, ft. Guzmics Izidor bakonybéli apát 100, ft. Grosser Ker. János, kegy. iskolák provinciális maga és szerzete nevében 40, nm. Ürményi Ferencz 62 ft 30 kr, nm. gr. Eszterházy Miklós 100, m. Lamberg-Hoyos grofnő 24, m. Végh Antal septemvir 50, m. Kárász Miklós septemvir 25, ng. Boronkay János kir. táblabíró 50, ng. Gyurcsányi Gábor altárnok 50, ng. Oeskey Ignác kir. bíró 50, ng. Nándory József kincstári tanácsos 50, Noszlopy Ignác kir. bíró 24, ng. Kelemen János kir. bíró 50, ng. Szluha Imre jászok 's kunok főkapitánya 50, nm. gr. Bekkers József 20, nm. gr. Teleki József koronaőr 26, m. gr. Pongrácz János helytartósági tan. 24, J. L. 25, ng. Torok Mihály helytartósági tan. 25, ng. Mózer Mihály kincstári tan. 20, m. Tökölly Péter főispán 260, fm. Pálffy hg. 100, ng. Lenhossek Magyarország főorvosa 30, ft. Vízhofter apát budavári plébános 25, ng. Stoffer József a' maga 's nádori kancellária nevében 20, m. gr. Batthyányi-Nadasdy Karolina 50, t. Vörös-Hiemer 50, m. Liebenberg b. 100, m. gr. Sándor Móríc 100, ng. Rudics József főispáni helytartó 50, m. b. Baldacci Antal 40, Bars buzakereskedő 20, t. Ullmann Móríc hitvesével 100, m. Tihanyi Ferenc főispáni helytartó 40, m. Pallavicini-Zichy grófnő 30, m. b. Semmyey kisasszony 100, nm. Splényi-Szilv b. bárónő 100, ügyésze Máhr Antal 25, m. Horváth Ján. 62 f. 30 kr, m. Horváth Józ. 50, t. Csekonics 100, t. dégi Festetics testvérek 50, m. lángi gr. Zichy testvérek 200 ft., Maisch Buda-Krisztina városi plébános 12 f 30 kr., m. b. Sina György 100, t. Nákó János 125, fm. Grassalkovics Antal hg 200, fm. Batthyányi F. hg 100, fm. Lichtenstein Lajos hg 400, mind váltóban. (Folytatása következik.) Közli Külkey Henrik mint hivatalosan megbízott.

KÜLÖNFÉLE: F. hó Skán Nádorunk ő es. kir. fhgsége születésnapjára ünnepe diszesítésül testvérvárosink színházai ki valának világitva. Ugyanazon nap reggeli 5^{1/2} órakor Ghika oláhországi uralkodó hg „Zrínyi“ gőzösön elhagyá Pestet. — Zimonyi hírek szerint az új szerbiai alkotmányt febr. 13kán olvasák föl a' belgrádi nagy nemzeti gyűlésben. Az egész papság, minden képviselő és sok ezer minden osztályu ember hallgatá azon fontos irományt, mely olly határozott befolyásu leend Szerbia jövődjére nézve. Milos hg, mint szíve a' nagy szerb testnek, közepén állott. A' belgrádi vezér a' szultán nevében nyújtá át a' hgnek 's népnek az alkotmányt, melyet először török, aztán szerb nyelven olvastak föl. A' szerb nemzetre rendkívül kedvező hatásu volt ez ünnepély. Milos hg már most törvényes ura Szerbiának. Az új tanácsosakat, kiket a' nép meg egyeztetével választá, Milos hg azonnal el is látá kinevező oklevelekkel. Az esküt tanácsosival együtt a' sz. egyházban tevé le Milos hg. Miniserelnök Jefrem Obrenovich lett. Egyébiránt ez új alkotmány lényegileg következőkben alapszik: a' törvényhozó, végrehajtó 's bírói hatalom Szerbia viszonyihoz képest van fölosztva. A' törvényhozó hatalom ugyanis a' hgi

tanács tulajdona, mely az elnökkel együtt 17 tagból áll. A' végrehajtó hatalmat a' fejedelem bírja, ki azt négy kormányzatigazgatóval gyakoroltatja, 's ezek: bel-, kül-, pénz-, 's vallás-ügyi minisiterek. A' bírói hatalmat független ítélőszékek bírandják, különösen a' községek által választandó békebírák, 's 17 környékítélőszék és a' központi kormány székhelyén föllállítandó fölebbviteli törvényszék. A' személy- 's vagyonjog biztosítva van, az adózás vagyon-egyenlőségen alapszik, elkobztatás pedig nem létezik, 's e' szerint a' polgári jogok tökéletesen biztosítvák. A' politikai jogok megalapíttatása jövődjére van hagyva, midőn majd e' tekintetben is fölvilágosult leend a' szerbek nagyobb része. Már Franciaország is neveze ki ügyviselőt Szerbia számára. — Bajai levelek szerint ott igen élénk volt a' gabnakereskedés; zsidó 's egyéb hitű kereskedők vetélkedve vásárolták a' gabnát. A' febr. 16iki hétvásáron következőleg mutatkozék az árkelet: egy pozsonyi m. tiszta buza 77—85 garas, kétszeres 58—64, árpa 34—39, zab 34, tengeri 47, köles 44 váltó garas. Szegeden is jól kelt a' gabna 's az ár tetemesül emelkedék, mióta az utak megroszabbultak. Febr. 23ikán ugyanis egy pozs. m. tisztabuza ára 80—90, kétszeres 54—60, árpa 40, zab 45, tengeri 50, köles 60 garason kelt váltóban. — Torontal megyéből is írják, hogy nem emlekeznek olly élénk gabnakeletre, mint minő ott mult hetekben uralkodék. A' nyereszkekők házrul házra mentek, 's 5 f. 30 kron is fizettek pozsonyi mérőjét. E' gabna legnagyobb részét Angliába szándék szállítani. Fiumében szinte igen élénk a' gabnakereskedés. — Királyi tanácsos Tartler János ur száz ezüst forinttal nevelé a' brassói iskola-intézetre ajánlott 1000 ezüst forinttal töképezte; tábornok Szethal János pedig hónapint négy ezüst forinttal gyámolítja azt. — S. Sz. Györgyön jelenleg egy új-paraszt (czigány) él, ki töle származott 73 élő magzatot 's unokát számlál. Maga 101 éves 's mikor 100ik évét betöltötte, földesura nagy ebédet adott, hol az említett új-paraszt Puy György, tisztes öltözetben asztalhoz ülve, minden ételből először vett 's midőn legelsőben földesura az ő egészségeért elköszöntötte poharát, az öregnek kormos unokái (kik már mind házasságban 's 13man egy egészen hangászkart formálnak) a' hosszasan lefüggő abroszok által el levén rejtve asztal alatt, egyszerre pendítették meg hurjaikat, 's e' hirteleni jelenés nagy kacaját 's jó kedvet gyujtván a' vendégekben, újra poharat ürítettek az öreg egészségeért. Még az is nevezetes róla: hogy 100 éves korában unokája leányának lakodalmasban hegedűl 's tánczolt, a' régi tüneményes regékől kifogyhatatlan, minden este ujjakkal tud előállani, husz év óta egy foga sincs, mégis mindent rágesál; egészsége csakugyan gyengülni kezd már 's azt mondja: „Mar uraim nem sok van hátra.“ — F. Fejér megyében Arapataján jelenév' jan. 13kán este egy szegény asszony olly szörnyet szült, kiben a' természet törvényeitől rendkívüli eltávoztást nem lehet eléggé csudálni: a' gyermek feje hátulso része, melyet rendes szülötteknél haj szokott leplezni, eleven hús, vagy inkább aluttvér volt, feje homlokából kinőtt egy kemény húsesomó miatt kettősnek látszott; jobb szeme szinte homloka közepén rendkívül nagy, veres. Minden szemhéj és szempilla nélkül ezen fél szemét mikor alutt is szüntelen mint a' nyul nyitva kelle tartani; bal szemre rendes helyen, szempillákkal, de bérágadva 's legalább három ujjal (kis gyermek homlokán mérve nagy köz) alább állott a' jobb szemmel, orra csak bal felől nézve volt látható, jobbról az ábrázatba volt növe csak egy orrlyukkal, szája ábrázatja jobb felén szinte a' fülnél volt, öt szeglet formájú 's nagyon hasonlított nyúlcsájhoz: felső ínye, mellyből a' felső rend-fog nő, nem a' száj hosszában, hanem a' száj bal végén lefelé látszott — alsó ínye nem látszott, hihető nem is volt; mind két kezén három kis ujjal összeforvák — egyéb tagjai épek; e' nyomoru kised, anyjának első szülöttje, leány volt — szülei magyarok, anyja keservét meghallgatva az életnek ura, csak ugyan harmad nap mulva születése után magához szólita e' csuda teremtményt. — E. H.

(Gőzhajótársasági közgyűlés. Vége.) Most számokra térrünk. Az 1838iki utazói jegyzőkönyv szerint összesen 74,584 utast szállítának gőzösink, 1837ben pedig csak 47,436ot, 's így ezuttal 27,148 utassal többet, mint tavaly. Az árnyezőkönyvből kiviláglik, hogy 1838ban összesen 241,919 köteget 320,614 mázsányi teherrel, vivének hajóink, tehát tavalyhoz képest 151,402 köteggben 246,623 mázsával többet. Hasonlag mutatkozék a' suker az orsovai vámbívalati jegyzékben is, hol kiszállított 's keresztül vitt árúk így mutatkozának: 1838ban 12,855 mázsa 's 140 koesi, 1837ben pedig 8,326 mázsa 's 123 koesi; a' bevétel Szerbiából, Oláhországból 's török tartományokból: 1838ban 33,936 mázsa, 's 1837ben 26,729 mázsa, mi szinte világosan tanúsítja a' gőzhajói szállítási fokontint közösb divatba jutását. A' hajózási költségek lerovása után 483,841 f. 27 krra ment a' tiszta jövedelem. „Maria Dorothea“ új pályakört nyitott magának, 's azon közönségesen tapasztalni szokott kellemetlenségre talált, hogy eleinte áldozni szüksegés, midőn pedig jövedelmözöbök kezdenék lenni utjai, le kelle lépnie, mivel aljának új rézlapokra volt szüksege. E' tatarozás mindazáltal már tökéletesen be van végezve, 's ezentul pontosan járand el pályakörén gőzösünk 's rendes összeköttetést eszközönd ki Salonich közt. A' „Libano“ csak próbára volt kibérelve; mivel azonban a' vitorlahajóknál nem mellözhető gyakori elkésés nem felett meg az odesszaiak várakozásának, tehát ezentul „Vik Ferdinand“ Konstantinápolyba szállítandja az árúkat, onnan pedig moszkai gőzősek viendik azokat Odesszába, „Metternich Kelemen hg“ és „Crescent“ jövedelme bizonyítja, hogy nem légbáb után kapdostunk, midőn annyira törekedtünk megnyerni a' trapezanti kereskedést. A' hajók fönemlített 483,841 ft. 27 kr. összes nyereségéhez járul még . . . 2,575 „ 53 „

az egész nyereség tehát	486,417 ft. 20 kr.
ebből levonandók az általános költségek	223,673 „ 28 „
kamatok	91,918 „ 45 „
's marad azután tiszta nyereség	315,592 „ 13 „
1838ra	170,825 „ 7 „

A' levont mennyiség közt foglalatik az árviz okozta kár is, mely összesen

25,752 ft. 10 krra rug, oda értvén a kárpótlásokat 's egyéb aprólékos mel-
lékes költségeket. E' 170,825 ft. 7 krrnyi nyereségből az alapszabályok ér-
telme szerint lerovandó az I sz. tartalék-tőke számára 34,165 ft. 1 kr., a' biz-
tosításra 29,950 ft. — kr., 's a' II sz. tartaléktőke szaporítására 106,710 ft.
6 kr., Ismétlése a' pénztári állapotnak a' tartalék 's biztosítási mennyiségekre
nézve alapszabály szerinti I sz.

tartalék-rovat 1837 végével	30,574 ft. 52 kr.
ehez a' főnebbi 20%	34,165 " 1 "
összesen	64,739 ft. 53 kr.
fő biztosítási pénztár 1837 végével	26,898 " 2 "
ehez az 1838ki mennyiség	29,950 " — "
összesen	56,848 " 2 "
II sz. tartaléktőke 1837 végével	46,415 " 24 "
ebből levonandó az 1838iki javítá- sokra kiadott	5,481 " 25 "
és marad	40,933 " 59 "
mellyhez csatolandó az 1838ki illeték	106,710 " 6 "
összesen	147,644 " 5 "

269,232 ft. — kr.

E' számadás világosan tünteti ki az 1838iki vállalatok sikerét. Hasonlítsák
Önök ezt korábbi évek következményéhez, és szerencsés kifejlést fognak ta-
pasztalni. Az 1838iki jan. 29iki közgyűlésben nem igen magas reményeket
véltünk táplálhatni, 's még is 1837ben csak 195,692 ft. 43 krt gyümölcsöz-
nének hajóink, 1838ban pedig 483,841 f. 27 kr., következésképp 288.148 f.
44 krral többet, melly mennyiség a' főnebb elszámolt akadályok nélkül még
magosra emelkedett volna. Hogy 1839ben sokkal többet várhatunk, kiví-
láglik azon körülményből, miszerint ezuttal valamennyi hajónk egész éven át
folytatandja munkálkodását. „Zofia” és „Szeri-Pervasz” pedig egészen új jövede-
lemforrást nyitandnak. Előbbi tapasztalásunk, hogy t. i. a' közönség bizalma
a' gőzhajók iránt mindinkább növekszik, „Maria Anna” gőzösünkkel fényes-
sen bizonyult be, mert már az első év után két hajót vagyunk kénytelenek
alkalmazni a' bécs-linzi közlekedésre, és „Zofia” bizonyosan ugyanannyi utá-
zóval fog dicsekedni, mennyinek mult évben „Maria-Anna” örvendhet 's
a' regensburgi társaság is már szaporítá hajóit. Önök itelele fogja már most
el dönteni: elég-e azon haszon, mellyet a' hatalmunkban levő eszközök által
magunknak szerezhetünk, vagy pedig kötelességünk é' új erőfeszítéssel azon
magosra emelnünk a' Dunagőzhajózást, mellyre azt már most kiegyenlí-
tett pályán juttathatni? Hogy azonban semmi ne kerülje ki Önök figyelmét,
mit ma hozandó határozásunkra megfontolni, ezeket hozzuk
emlékeztetbe: Először is azon mainap uralkodó alapelvet kell megemlítnünk,
miszerint megállapodást itt majd egyenes visszalépésnek kellene nevezni. Önök
tehát nem cselekednének a' korszellem kívánatának megfelelőleg, ha azon
öszönt nem követik, melly a' megragadott tér lehető legtágabb használatát
kívánja. Önök első törekvéseik által urai levének a' térnek, törekedjenek
azok meg is maradni; ezt azonban csak úgy érhetik el, ha ország 's közön-
ség látni fogják törekvéseikből, hogy Önök mindkettőnek eleget akarnak
tenni. Önök bizonyosan tudják, mikép többen állítólagos találmányokkal lép-
tek föl, 's azok által igényt akarának nyerni szabadiúkra gőzhajózásban ré-
szesülhetés iránt a' Duna folyamán. A' tárgy pártatlan megvizsgálása 's a'
kormány hajlására bennünket meghagyni az igért 's eddig általunk
megérdemelt ótalomban, elutasítá azon versenytársakat. Hasonló igaz-
ságot várhatunk a' hatóságoktól is, miglen őket arra jogosítjuk munkálkodá-
sunkkal, hogy a' legmagosbat is biztosan várhatják tőlünk; de ez esetben
nem huzhatunk határvonalat magunk előtt, mellyen túl többé jutni nem szán-
dekoznánk, mert a' versenypályára lépni kívánók leginkább csak azon okkal
támogaták szándékjokat, miszerint kimerített pénzerőnk már nem képes több
új hajót előállítani. Azon gazdag jövedelemforrás már most szemünk előtt
fekszik, melly számos vontató-hajó használatából mulhatlanul származik, 's
nem csupán véhető hasznot várhatnak Önök, midőn több oly hajót építtetni
rendelnek. Epen olly kevésbé kéteskedhetnek Önök az iránt, hogy az áru-
kat 's utazókat szállító hajók is mindinkább szebben fognak gyümölcsözni,
mert mindenütt mindinkább kezdik szeretni e' szállítási 's utazási módot, azon-
kül pedig egy a' Duna-gőzhajózásra melyen ható esemény is nagy figyelmet
érdemel. Ez esemény az a' angol a' usztriai kereskedési szerződés,
mellynek rendkívüli fontosságáról az egész külföld egyenlő véleményű. Nem
határozhatjuk ugyan meg: mennyi hajót kívánand még az utasok 's áruk
szállítatása; mert mig naponként nem indulnak minden irányban gőzösek a'
Dunán, mig a' létező szállító-hajókon kívül újabbak is találnak alkalmazást,
's mig a' társaság nem bír néhány tartalék-hajóval, mellyek képesek legye-
nek minden félbenschakasztáson azonnal segíteni, addig nem állandó tétőpon-
tú vállalatunk. Indítványunk oda terjed, hogy emeljük részvénytőlkenket három
millió forintra, 's a' főnebb mondottakból kiviláglik, miszerint épen nem nagy
öszveget említnünk. 1836ban 's 1837ben mindig nagy többséggel fogadá el a'
közgyűlés az indítványzott alapszaporítást, 's a' mostaninak valóban épen nincs
kevésb oka annyi kedvező oldalról ajánkozó rendszabály elfogadására. Ez
után következék a' kibocsátandó új részvények iránti rendelkezés indítványo-
zása, mellyet már, a' gyűlés egyéb nevezetesebb részleteivel együtt, egész ki-
terjedésben közlénk lapjaink. —

A m e r i k a .

A' mexicói 's délamerikai brit kereskedési társulatok biztossága,
melly már Palmerston lordnál olly hathatósan ellenszólalkozék Francia-
ország bánásmódja ellen Mexicot 's Buenosayrest illetőleg, most e' tárgy
iránti levelezésit közli; a' Times a' tudósításból következő helyet emel
ki: „Itt egy nagy 's rögtön emelkedő kereskedés gátoltaték folyamában;
kereskedési révek elzárttak, tengeri utak megnehezítetttek, zavart 's
balsorsot hozának egy gondatlan nép fejére — miért? Nem mintha Fran-
ciaország igazságos kívánatiért elégtételt nem kapott volna, hanem,
mivel minden mívelt statusok gyakorlata ellenére, vonakodik kívánatig egy
párt nélküli hatalom békebirói itelele alá bocsátani. Franciaország egy-
szerre eskütt, bíró 's végrehajtó akarna lenni saját ügyében 's a' t.” A'
tudósítás vége megismeri, hogy a' brit kormány a' brit érdekek ótal-
maul Mixicoban megtevé az illető rendszabályokat. — Mexicói levél az
új külügyi ministerről következőleg ír: „Aesop Gorostiza ügyes szinmű-
jő, kinek művei Moretíné után legjobbak az új spanyol literatúrában;
darab ideig mexicói képviselő volt a' londoni udvarnál, 's visszatértekor
másodrendű stathushivalat mellett mexicói színházigazgató. Atyja spa-
nyol tábornok vala, elébb pedig veraeruzi kormányzó, hol elmés fia szü-
leték. Miután Gorostiza darab ideig részt vőn a' spanyol zajos politiká-

ban, Mexicoba költözék át, melly akkor vető le az anyaország jármát,
hol nyugottabb életet reményle; azonban csalatkozék, mert egyik Spa-
nyolországból másikba menni, annyi mint Charybdisből Scyllaba ju ni.

(Az éjszakamerikai követház határozatai a' határszéli habo-
rnt illetőleg.) Ujyorki február 2aig terjedő lapok szerint a' washingtoni
követház, Cushing indítványára, következő határozatokat hozta: „Szólít-
tassék föl az egyesült statusok elnöke, ha a' nyilvános érdekekkel nem
ellenkezik, adjon a' következő pontok iránt fölvilágítást: 1) azon le-
velezésről, melly tán britt hatósággal a' eanadai zendület 's egyik vagy
másik részről semlegmegsértés iránt váltattott; 2) adjon felvilágítást a'
végrehajtó kormányunk általi levelezésről vagy rendszabályokról az egye-
sült statusok polgárit illetőleg, kik a' canadai zendületkor foglyokká té-
tettek; 3) vajjon a' britt kormány adott é' elégtételt Caroline gőzös le-
foglalatása 's elégetéseért az unio határiban, valamint e' hajó földzetén
megölt éjszakamerikai polgárokért felsőcanadai fegyveres csoport által,
melly e' tartomány gyarmati kormánya parancsára cselekvék; vajjon
történtek é' e' végett alkudozások Nagybritanniával 's ha igen, mint állnak
most ezen alkudozások; 4) vajjon az egyesület kormánya a' brittel alkudo-
zásba lépett é' a' további ajándékozások 's hadi segélyek megszüntetésire,
miket az utóbbi kormány az egyesület határiban lakó indián törzsokek kö-
zött osztata ki, 's ha ez történt, mint áll jelenleg az alkudozás; 5) vaj-
jon tön-e jelentést az unio kormánya a' brittnek az 1828 dec. 6ki szer-
ződés megsemmítése iránt, mellynek ürügye alatt a' Hudsonöbli-társaság
a' britt kormány engedélyéből vagy megegyeztetével, a' sziklahegyeken túli
éjszakamerikai birtokban, katonai állomásokat állita föl; 6) vajjon 's milly
rendszabályokhoz nyult az egyesült statusok kormánya azon határvonal-
lok végképi eldöntésire, mellyek az unio é' britt-éjszakamerikai tartomány
között villongásra szolgáltak alkalmul; 8) vajjon történt-e levelezés a' két bi-
rodalom kormánya között szabad hajózhatast végett a' határszéli vagy mind-
két birodalmat illető folyamokon 's milly foganattal; 9) vajjon a' felső-
canadai stathushatóságok, vagy egyike közülök, meggátolák vagy kor-
látozák é' a' két birodalom közti közlekedést, 's ha igen, milly joggal 's
vajjon az illy tilalmat az egyesült statusok 's Nagybritannia között fönálló
szerződésekkkel megegyeztetetheti é'?” Az elnök válaszat egész feszültség-
gel várják ezen, Angliára nézve félig ellenséges, határozatokra. — Maine
status kormányzója tudósítást adott az ottani követháznak, miről azonban
titkos ülésben tanácskoznak.

S p a n y o l o r s z á g .

(Maroto az elfogatott tábornokok nagyobb részit agyon löveti.)
Azon 15 főhadi tisztből, kiket Maroto tábornok elfogatott, febr. 18kán
regg. 7 órakor hatot agyon lövete az estellai sírkertben. A' navarrai első
zászlóalj két századára volt bízva e' szomorú végrehajtas. A' szerencsét-
lenek nevei ezek: Francisco Garcia, Pablo Sanz, Carmona, Ibanez és
Uriz. 17iken este érkezének ezek Estellába, hol a' Maroto által kine-
vezett hadi ítélő választmány azonnal halálra ítélte őket, 's az ítéletet más-
nap fölebbvitel nélkül hajták véghez. Február 19iken, még hetet ért ha-
sonló szomorú sors az elfogottak közül. Maroto oda nyilatkozék, hogy
kénytelen volt illy rendkívüli szigorral büntetni őket, mivel élete ellen
esküttek össze, mit ő legvilágosb oklevelekkel bizonyítand be. Ugyana-
zon napon Ribera felé indult m g Maroto, mint mondák, Lodosa, Pe-
ralta, vagy Lumbier ellen komoly megtámadást szándékozván intézni, 's
győzelem által törteni el azon kellemetlen érzést, mellyet az elfogatott
13 tiszt kivégeztetése minden kebelben támoszta. Ez egész történetet jól
értésültek azon körülménynek tulajdonítják, melly szerint a' trónköve-
telő még 1837ben, midőn madrid elleni vállalatával felsült, nagy változta-
tást tön hadseregében és számos parancsnokot távolíta el, kikre t. i. gyanús-
kodék, hogy vállolata megbuktának okai voltak. Azon idő óta a' trónköve-
telő már többé nem igen mert hinni eubereinek 's így Marotonak sem ege-
szen, ki tehát folyvást némi villongásban volt a' trónkövetelő szobata-
násával, 's hogy annál sükeresebben akadályoztathassa ennek terveit 's
végzésit, folyvást a' hadsereg bizalma megnyerésin törekvék. Az ellen-
párt, mellynek Texeiro vala feje, szinte nem hevert, hanem mindenkép
fölingerenli iparkodék a' hadserget Maroto ellen, 's ezt többször vigya-
zatlanul tevé. Így állott ez ügy Beira hgnő Spanyolországba érkeztekor.
A' menyekzői ünnepély nem szelidítheté meg a' két vetélytársat. Mind-
egyik erősíteni törekvék magát, 's Marotonak sükerült több nevezetes fér-
fit részére hódíthatni. Texeiro látván, hogy maga a' hgnő is Maroto ré-
szire kezd hajlani, elhatározó csapásra szánta el magát. Ez okból kieszk-
közlé a' trónkövetelőnél Maroto letételét hivataláról 's helyébe Garcia,
navarrai főkapitányt nevezteté ki. Cyrill érsek azonban még végrehajtas
előtt arra bírta az ingatag trónkövetelőt, hogy parancsát megsemmíté,
minek következtében Maroto megtartá ugyan a' fővezérséget, de még ha-
lálomb gyűlölségre lobbant Texeira 's Garcia ellen. Ezentul tehát minden
léptit kémszemekkel kísérteté ez utóbbinak Maroto, 's vegre elhatározá,
hogy egyetlen csapással végkép fölszabadítandja magát a' sok armányko-
dás alul. Az estellai kivégzések, mint némelylek állítják, Cyrill tudtával
történtek. Egyébiránt az ítéletet a' trónkövetelő nevében mondák ki a' bí-
rák, noha ez csak a' kivégeztetés után értesült a' véres eseményről. E'
tett minden esetre komoly következményeket vonand maga után. Jobban
fölvilágítják azonban e' tárgyat az alant következő fölszólítások Maroto
's a' trónkövetelő részéről, mikben a' hadsereggel az ügy valódi helyze-
tét tudaták. — Hire szárnyalt, hogy Maroto nyolcz zászlóaljjal a' ki-
rálýnéhoz pártolt; mi azonban még további valósulást vár. —

(Maroto fölszólítása a' hadsereghez.) „Estella, febr. 18kán: La-
kosi 's önkéntes a' baszk 's navarrai tartományoknak! Öt év mult már
el hősi áldozatok közt, melly idő alatt vagyontok eltékozoltatott, és
számtalan szenvedésitek és szolgálatitok följegyztetvék bámulatos ellen-

állások történetében. Öt évi hosszú idő sem vala képes esilapítani azon erköltesen emberek dühét, kik e pillanatban minden gyönyört élvezve a király mögött, hideg egykedvűséggel tekintik nélkülözéseket sőt minden terheiket s még halálotokat is, csupán arról gondolkodván, hogy ők maguk élhessenek kényelmesen rovástokra. Ha még emlékeztek azon szánakozásra méltó helyzetre, mellyben valátok, midőn én a fővezérséget átvevém, ugy tanui is valátok azon szorgalomnak, mellyel mindenkor megnyerni törekvém bizalmatokat; a fejdelemhez intézett kérelmim némi befolyással valának is jóllétekre, s megnyerém számatokra azt, mit legnagyobb igazsággal követelhetetek, ez örvendetes ugyan; de azért még is meg kell vallanom, miszerint kérelmim nagyobb része soha valósulást nem nyerhete, mivel magányos szerződés és személyes érdekek mindenkor áthághatlan gátokat torlasztának kívánatim elibe. Tett helyett jobbadán csak azon ígérettel bocsátának el, hogy hálaigényiteket feledni soha nem fogják. Ez emberek vakmerősége oly magas fokra emelkedék már, hogy büntetlenül terjesztgetének sértő és hazug híreket. Állításuk szerint ti jól vagytok ruházva s fizetve és mégis rosszul bántok azon lakossággal, mellytől élelmezést nyertek. Ez emberek azt akarják, hogy ellenséges erősségek megtámadására és nyílt csatákra vezesselek benneteket. Meg levén szilárd ellenállásomról előre is győződve, már most áruláshoz fordultak, hogy annál biztosabban küzdhessék ki czélfjokat, melly csupán szükség nélküli föláldoztatásokat tartja szem előtt. Ők gyalázatos zendítő röpiratokat terjesztgetének a nép között, s utczákon, nyilvános téreken, sőt még templomok és zárdák szent falai köztis fejtelenség, zendület s vérontás undok ígét s elveit hirdeték. Végre, a nélkül hogy terveiket elfátyolozták volna, nyíltan újabb szerencsétlenségbe akartak benneteket taszítani. Ez állításom bizonyítványit épen most kapám kezem közé Tolosában; meg kelle tehát terveimet tüstint változtatnom, s a böcsület, igazság s vitézség e helyére sietők megbüntetni az annyira komoly kicsapongásokat. Ti mindnyájan tudjátok a történeteket; köztudomásuk azok az egész országban; de azt nehezen tudjátok, hogy oldalomon álló tisztos férfiak által háromszor kéréim elbocsátatásomat a királytól. Le akarám tenni a fővezérséget, melly után nem esengék soha; miután azonban elfogadám, nem volt szabad gyalázatos megböcsületenitetését eltűrnöm. Állandóságokat mindenkorcsudalám s elégtelenségekben világos bizonyítványát látám annak, hogy testvéri egyetértés érzelmei által vagytok szorosán hozzám kapcsolva. Meg akarok köztetek halni, de esküszöm, hogy a eselszövény, vakság s kinesszomj diadalát többé nem tűröm el. Miután a katonai zendület fökolomposit elfogatam, példás megbüntetéseket parancsolám; most hiszem, miszerint ez minden hasonló merényt hathatósan gátolni fog. E tekintetben mindenkor kerülhetlen leendek azok iránt, kik szent kötelességiket megsértik. Önkéntesi és szabad fiait e királyságnak s a baszk tartományoknak, „Éljen a király! Éljen a katonai fenyték!” Jelszavatok ez legyen: „Vallás v. halál s visszaállítás a régi törvényinknek, mellyekért életünket vagyunk készek föláldozni!” Tassítsunk vissza minden dicsvágyót, ki nem akar hathatósan küzdeni az igaz ügyért, mellyért harezolunk s melly miatt gyászba borítva látjuk családjainkat. Maroto fővezér.”

(A trónkövetelő árulónak nyilatkoztatja Maroto fővezért. Elegy.)
A főnebbi felszólításra következőleg válaszolt a trónkövetelő: „Hü bask s navarrai önkéntesek! Don Rafael Maroto tábornok leghütlebb s méltatlanabb tettel élt vissza azon bizalommal s jóssággal, mellyel korábbi magaviselete daczára őt megiltsztelek. Azon fegyvereket, miket a trón s oltár ótalmazására kezeibe adék, őtiellenetek fordítá, midőn a lakosságot durva rágalommal csala meg, aggályt támoszta közöttük, és zendítő iratokat terjesztett el, mellyek telvék álvadakkal, s engedtelenségre buzdítanak. Oly tábornokokat, kik e háboruban böcsülettel tetézik magukat, s hü szolgálattik következtében köz halára méltók, agyon lövete ő most s az által fájdalommal s keserűséggel tölté el atyai szívünket. Ő azon alszint ruházá tette, mintha az megegyezésem következtében történnék. Csupán e fogással nyerhete töletek engedelmséget. De én ezennel nyilvánítom, hogy ő e megegyezésem sem nem keresé, sem nem nyéré meg, s hogy én ez önkényes és vétkes tettet soha helyben hagyni nem fogom. Ti ismeritek elveimet s gondoskodásimat jólléteket iránt, és minden törekvésimet nyomasztó inségek megszüntetésire. Maroto azonban megfélekedék a fölségem iránti tiszteletről s a legszentebb kötelességeket sérté meg, hogy hütlell semmivé tegye azon férfiakat, kik áthághatlan gátokat emelének a törvénytelen kormány ellenében, és mindnyájunkat az ellenség alattomos terveinek áldozatává tegyen. Ő fővezérségétől már meg van fosztva, s én ezennel árulónak nyilatkoztatom őt, s vele mind azt, ki e nyilatkozványom után, melly legnagyobb nyilvánosságára juttatandó, őt segitendi, vagy engedelmséggel fog iránta viseltetni. A vezérek, minden rangu hatóságok s minden egyes személy fölhatalmaztatvák, mint árulóval banni vele, ha tüstint nem jelenendne meg ótalmazni magát az illető törvényszék előtt. A körülményektől kívánt rendelkezéseket már megtevém, s hiszem, hogy azok képesek leendnek a zendület ez utolsó merényét is tökéletesen megsemmíteni. Parancsim végrehajtása iránt hadsergem hősi bátorságában bizom és forrón szeretett alattvalóim tapasztalt hűségében, s azon benső meggyőződést táplálom keblemben, hogy közületek szavam hallása után egy sem leend képes méltatlansággal viseltetni a haza s igazságos szert ügyünk iránt, mellyet védünk, s mellyért dicsőségemnek tartom első rendben küzdhetni, s visszaszerezni a trónt, vagy köztetek meghalni. Bergara febr. 21ikén. Carlos.” — E felszólításból láthatni, hogy Maroto csakugyan a trónkövetelő tudta nélkül végezteté ki a 13 tábornokot, noha a katonaság előtt mondott beszédében épen ellenkezőt állita. Ez esemé-

nyek következtében Valdespina hadminisiter lemondta hivataláról, s a trónkövetelő Granada hget, hetven éves vakbuzgó ellenségét Marotonak, nevezé ki helyette ideiglen, utóbb Casa Eguia gr. kapandja meg a hadi tárczát. Villarealt, ki már két év óta van számüzve a trónkövetelő udvarából, Maroto tette után azonnal magához hivatá Carlos Balmasedával együtt, s azt hiszik, hogy e kettő közül egyik mint fővezér lépend csataterre. D. Sebastian infans Valdespinával, ha némelly magányos bayonnei leveleknek hihetni, Verába szökött, honnan mind ketten Franciaországba szándékoznak visszatérni. Ez esemény minden esetre rendkívül ártani fog a trónkövetelő ügyének, főleg ha Espartero most használni tudná s akarná a kedvező alkalmat, s minden oldalról rögtön megtámadná a zavart állapotban levő ellenséget. —

(Maroto s Espartero közt egyetértést mondanak létezni.) A Mesagerben megjelent spanyolországi magányos levelek szerint Espartero tábornokkari tisztjei az utóbbi időben többször közlekedének Marotoval. Néhány nappal az estellai esemény előtt a királyné egy tisztje, allítólag szökevény, jelent meg Maroto fő hadiszállásán, hol huzamosb ideig titkosan szolván Marotoval, közlé vele Espartero üzenetét s a carlosi fővezérét amához. E beszélgetések fogják majd alkalmasint Maroto tetteit szabályozni, miután a trónkövetelő megtagadá s oly keményen bünteté őt. Azon aggály, hogy végre harmadik párt is támodand Spanyolországban, most valósulni látszik. A trónkövetelő sorsa most egészen Maroto kezeiben nyugszik, kinek elpartolása tökéletesen tönkre teheti a zendülőket. Némelly jól értesültek szerint a trónkövetelő csakugyan egyezését adá Marotonak az estellai kivégzések iránt, s csak a tett után jöve ismét szelidebb gondolatokra, s Maroto ellenségi unszolásának engedve, végre föláldozá a fővezért s aláírta az ismert nyilatkozványt, melly oly rendkívül fontos következményü leendhet, minőt előre nem is gyaníthatni. A katonaság egy része határozottan Maroto mellett nyilatkozik. E fontos esemény következményinek hírét minden pillanatban várják Bayonban. —

Belgium.

Brüsseli febr. 25ki levél szerint a francia sereg tábornokkarának főnöke Brüsszelben van s tegnap az antwerpi föllegvárt vevé szemügyre. — Az Emancipation szerint jól értesültek után a pénzügyi tárczával Coghengrót kínálak meg. — A belga kamrák febr. 28án ismét összeültek; Dolez olvasá föl legelsőbb is tudósítását a Limburg és Luxemburg eldaraboltatását illető törvényezikkek elfogadása iránt; ez ülésrüli további adatok még hiányzanak. — Bartelst, a belga Moniteur főszerkesztőjét, befogák, errül ugyane lap következőleg ír: „Bartelst ma tanuul pörkészítési bírúhoz, Graffhoz, hívák meg s következő vallomást tón; Graff: „Jelen volt é Ön a vértanútéri népzajongáson?” Bartels: „Igen.” Graff: „Látott é Ön a katonaság között felszólítást szétosztatni?” B. „Igen.” Gr. „Ismeri é Ön iróját?” B. „Én magam vagyok az.” Graff: „Ön is osztogató az szét?” Bartels: „Igen, Brüsszelben; s még más városokla is küldözgetém.” Gr. „Tudá é Ön, hogy a felszólításon hányzik a nyomtató neve?” B. „Igen, de én nem szolítám föl a nyomtatót neve elhagyására, mert kész valék a felelősséget magamra vállalni.” A tanu e vallomás által vádoltta ön. Ma (febr. 28án) regg. 7 órakor Graff, Gardon helyettesügyész, Van Dam irnok s egy rendőrtiszt Bartels lakába mentek, de ez nem volt hon, nevének kiküáltása után megmótozák házá, s az ujságszerkesztőségi szobát; de minden következmény nélkül; utóbb megvizsgálták; vajjon Bartels nem hordoz-e magával fegyvert. Az ujságszerkesztői hivatal rendőrökkel van ellepve, a kijáras mindenfelül szigoron gátoltatva; Bartels tömlöczben ül, a polgárokat lázadásra ingerlésrül vádolttatva. Több házban hasonlag megmótozás történt, többi közt az ismert Katsnál, kit befogtak. — A beverlooi táborban hasmenés jelei mutatkozván, néhány ezredet a környékben szétosztának. — Brüssel tájéján a vizár iszonyu károkat okozta, mi a zavart csak újjal tetézi; a vasut járásiban gátoltatva van s a vizáltali károk bizonytalan időre képtelenné tevék azt utazók szállítására; a vasutigazgató egészen le van veretve. Brüssel környékén majd egy millióra menő kárt okozott az árviz s ezt nagyobb részint a földművelők szenvedék. —

A M. Post szerint Dumortier a belga követkamrában Van de Weyer házasságára következőleg czélza: „A király minisiteri Belgium élénk érdekét oly ügyvivőre bizák Londonban, kinek egyszerre két szerződés kötéssel volt baja. Az egyik szerződéstül hazánk léte s nemléte fügött, a másik saját személyes boldogságát érdeklé. Természetesen ez utóbbi inkább fekdűt Van de Weyer szíven s ezt választá a népe sorsát elhatározó pillanatban, hogy házassági szerződését szerencsésen végrehajtsa.” — Antwerpi hir szerint Saportas, az ottani ugynevezett iparbank igazgatója s porosz consul, felfüggeszté készfzetését. —

Hollandia.

Amsterdam, febr. 26dikán: Mint halljuk épen most köttetek meg kormányunk és az éjszakamerikai egyesült státusok között, a mindkét birodalomra nézve igen kedvező kereskedési szerződés. Ugy látszik, a dolgot igen titkolák, mert egy hollandi lap, még maga a gyakran annyira jól értesült Handelsblad sem tón róla említést mindeddíg. Reménylem, néhány nap mulva többet közölhetek e tárgy iránt. —

Oroszország.

1838 dec. végénél sz. Pétervár lakosinak száma 469,720ra ment, köztük 333,669 férfi; e feltűnő különiséget a két nem között a számos katonaságnak s előkelő nemességnek tulajdoníthatni. —

Gabonaár: Pest, mart. 12kén: Tiszta buza —, 148, 132; — Kétszeres —, —, —; Rozs 98, 94, —; — Árpa 80, —, 70; Zab 66, 64, 60; Kukoricza 88, 85, pesti m. v. gar.